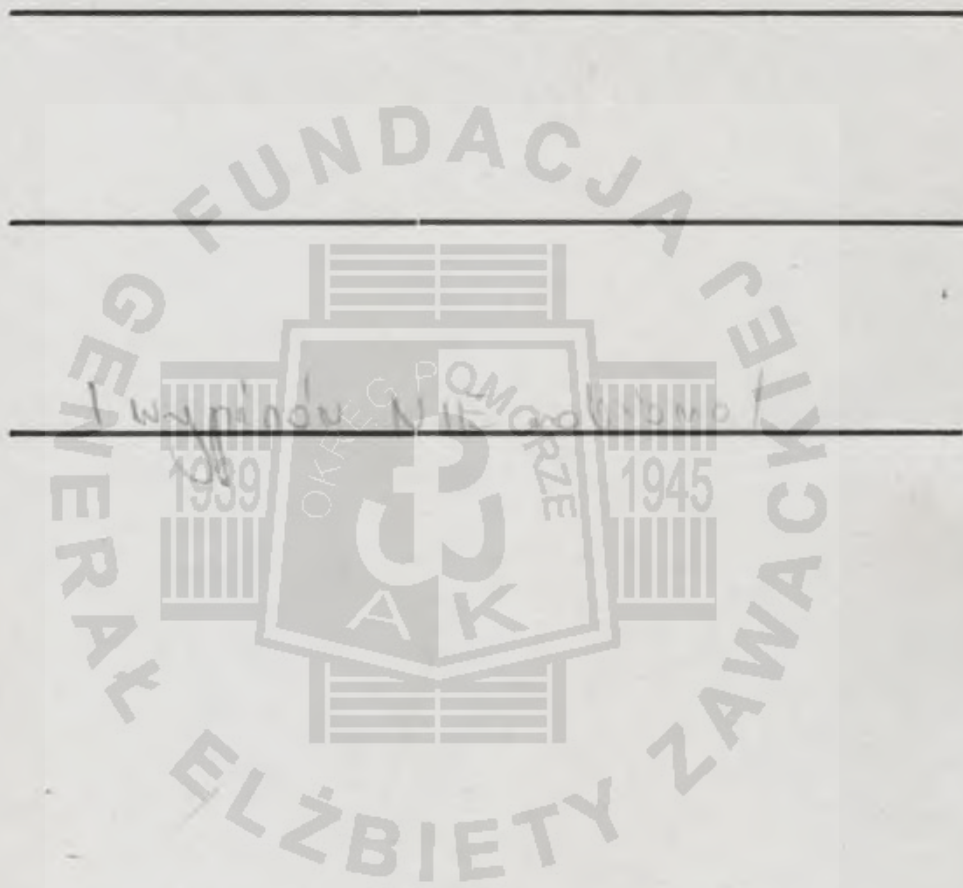

MEMORIAŁ
General Marii Wittek

adres
H-100 00-180

1 szt / broń /

AK
H-100
Poust.

ILLUKIENICI Krystyna
zam. Izorzelska (1947)
pn. "Katarzyna"

565 / 4SK

SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI 565/WSK

JLLUKIEWICZ Krystyna

zam. Zgonelska

ps. "Katekyna"

I./1. Relacja ✓

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora —

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora —

II. Materiały uzupełniające relację —

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945

III./5. Inne ... —

IV. Korespondencja ✓

V. Nazwiskowe karty informacyjne ✓

VI. Fotografia —

I/1 Relacja:

- Relacja o służbie wojennej podpisana przez Krystynę Zgonelską w dniu 13. II. 1997r. Msp. oryginał, k. 1, s. 1.
- Krystyna Zgonelska - relacja o wojennej służbie Kobiet w p. punktów schemata. Data wpływu do Fund. 6.06.2001r. Msp. oryg. k. 2, s. 2-3.

I/1-1

Relacja o służbie wojennej.

Zgorzelska Krystyna, nazwisko panięskie Illukiewicz, zmiana nazwiska w 1947 roku (małżeństwo). Urodzona 10 lutego 1921 w Pogorzałkach koło Białegostoku. Ojciec: Edward Illukiewicz, matka Aleksandra z Kisielewskich Illukiewicz, pracownicy umysłowi. Obecny adres: 00-180 Warszawa, ul.] Wykształcenie wyższe - lekarz medycyny.

Maturę zdałam w 1939 roku w Ostrołęce. Studia rozpoczęłam w Warszawie w czasie okupacji w 1941 roku, w szkole doc. Zaorskiego, następnie kontynuowałam studia na kompletach Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Poznańskiego w Warszawie. Dyplom Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Warszawskiego otrzymałam w maju 1948 roku. Od uzyskania absolutorium do przejścia na emeryturę pracowałam w Szpitalu Zakaźnym św. Stanisława w Warszawie (przez 33 lata). Ostatnie 9 lat byłam ordynatorem oddziału. Specjalności: choroby zakaźne i wewnętrzne. Po przejściu na emeryturę pracowałam przez 11 lat na pół etatu w ZOZ dla Szkół Wyższych w Warszawie.

Przed wojną należałam do ZHP, byłam drużynową drużyny gimnazjalnej. W czasie kampanii wrześniowej harcerki przez kilka dni prowadziły kantinę dla zmobilizowanych żołnierzy, w której pracowałam. Do września 1940 roku wraz z rodzicami i siostrą mieszkałam w Ostrołęce, włączonej przez Niemców do Rzeszy. Od listopada 1939 roku należałam do miejscowej organizacji podziemnej, która zajmowała się nasłuchem i przekazywaniem wiadomości radiowych. Wielokrotnie przekraczałam „zieloną granicę” pomiędzy Rzeszą a Generalną Gubernią. Przenosiłam z Warszawy gazetki. Kolega, który mnie do pracy konspiracyjnej wprowadził został rostrzelany w 1940 roku. Gazetki pobierałam w Warszawie z księgarni przy ul. Marszałkowskiej róg Wilczej od właścicielki, pani Anny Oziemskiej, która zmarła na dór brzuszny w 1942 roku. We wrześniu 1940 roku ostrzeżono moją rodzinę o planowanym aresztowaniu przez gestapo. Całą rodziną przez „zieloną granicę” uciekliśmy do Warszawy.

W lutym 1942 roku zostałam wprowadzona przez kolegę ze szkoły doc. Zaorskiego, Jana Łozińskiego do Związku Walki Zbrojnej, potem do Armii Krajowej. Byłam łączniczką i sanitariuszką, pseudonim „Katarzyna”. W mieszkaniu naszym przy ulicy Ceglanej 16 (obecnie Pereca) odbywały się wykłady podchorążówki. Należałam do II Batalionu Szturmowego „ODWET”. Brałam udział w Powstaniu Warszawskim.

Po zakończeniu wojny zorganizowałam Radzymiński Hufiec ZHP, który prowadziłam jako podharcemistrzyni do „reorganizacji ZHP” w 1947 roku. Wtedy zrezygnowałam z pracy w harcerstwie. Po 1945 roku nie miałam żadnego kontaktu z podziemnymi organizacjami niepodległościowymi. Po wojnie nie należałam do żadnej partii politycznej.

Krystyna Zgorzelska

Wmowa 13.11.1997v.

Relacja o Wojennej Służbie Kobiet

1. DANE OSOBOWE

Krystyna Zgorzelska, nazwisko panięskie Illukiewicz, zmiana nazwiska w 1947 roku /małżeństwo/. Urodzona 10 lutego 1921 r. w Pogorzałkach k/Białegostoku. Ojciec Edward Illukiewicz, matka Aleksandra z Kisielewskich Illukiewicz, pracownicy umysłowi. Obecny adres: 00-180 Warszawa, ul. Miła 5 m. 16, tel. 831-08-97.

2. DANE ŚRODOWISKOWE PRZEDWOJENNE

Liceum przyrodnicze w Ostrołęce, matura w maju 1939 r. Należałam do PWK i ZHP, byłam drużynową drużyny gimnazjalnej i licealnej. Miałam pierwszy stopień instruktorski - drużynowa po próbie.

3. UDZIAŁ W KAMPANII WRZEŚNIOWEJ 1939 R.

Harcerska kantyna dla żołnierzy WP w Ostrołęce do czasu wkroczenia Niemców.

4. ŻYCIORYS "CYWILNY" OKRESU 1939-1947

Do września 1940 r. mieszałam wraz z rodziną w przyłączonej do Rzeszy Niemieckiej Ostrołęce. We wrześniu 1940 roku ostrzeżono moją rodzinę o planowanym aresztowaniu przez gestapo. Pozostawiając wszystko, co posiadaliśmy, całą rodziną przeszliśmy przez "zieloną granicę" i zamieszkaliśmy w Warszawie przy ul. Ceglanej 16 (obecnie Pereca). Ojciec i matka prowadzili sklep przy ulicy Odolańskiej na Mokotowie, a siostra pracowała w sklepie przy ul. Bema. Ja uczyłam się. Skończyłam kurs maszynopisania i stenografii. Od września 1941 r. rozpoczęłam studia medyczne w szkole doc. Zaorskiego, a następnie na tajnych kompletach Uniwersytetu Poznańskiego w Warszawie.

5. PRZEBIEG KONSPIRACYJNEJ SŁUŻBY ŻOŁNIERSKIEJ W LATACH 1939-1945

Pod wpływem patriotycznego wychowania w domu, w szkole i ZHP w listopadzie 1939 r. utworzyliśmy w Ostrołęce organizację konspiracyjną, która zajmowała się nasłuchem i przekazywaniem wiadomości radiowych. Wielokrotnie przekraczałam "zieloną granicę" pomiędzy Rzeszą a Generalną Gubernią, przynosząc z Warszawy prasę podziemną, którą pobierałam od pani Anny Oziemskiej ze sklepu papierniczo-księgarskiego /ul. Marszałkowska, róg Wilczej/. Kolega Włodek - "Wołodia", który był ze mną w stałym kontakcie, został aresztowany a następnie rozstrzelany w Ostrołęce w 1940 roku.

Po przyjeździe do Warszawy we wrześniu 1940 roku nie miałam kontaktów z organizacją podziemną. Dopiero w lutym 1942 roku zostałam wprowadzona przez koleżkę ze studiów Jana Łozińskiego do ZWZ, apotem do AK. Miałam pseudonim "Katarzyna". Byłam łączniczką i sanitariuszką Batalionu Szturmowego "Odwet", w szeregach którego brałam udział w Powstaniu Warszawskim.

W naszym mieszkaniu przy ul. Ceglanej odbywały się wykłady podchorążówki batalionu "Bełt", do którego należał kolega Jan Łoziński.

Przeszkolenie sanitarne przeszłam w batalionie "Odwet". Brałam udział w zebraniach sekcji sanitarnej, które prowadził kol. Romuald Jakubowski. Przenosiłam również broń z ul. Nowogrodzkiej na Żoliborz i w innych punktach.

Siostra i rodzice nie byli członkami organizacji konspiracyjnych. Wśród przyjaciół prawie wszyscy byli związani z jakimś "podziemiem".

Przez cały okres działalności konspiracyjnej byłam bez przysięgi /nie tylko ja/. Zaprzysiężenie z powodu łapanki na moście Poniatowskiego nie odbyło się, osoba mająca odebrać przysięgę nie dotarła na miejsce zaprzysiężenia. Potem o "powtórce" nikt już jakoś nie pomyślał.

6. PRZEBIEG SŁUŻBY W FORMACJACH ZAGRANICZNYCH

W formacjach zagranicznych nie byłam.

7. PRZEBIEG DZIAŁALNOŚCI W TAJNYCH ORGANIZACJACH LAT 1945-4197

Nie brałam udziału w działalności tajnych organizacji w latach 1945-47.

8. PRZEBIEG SŁUŻBY W LWP

W LWP jako lekarz przeszłam badania w komisji poborowej. Zostałam zarejestrowana jako oficer bez stopnia. 17 grudnia 1957 roku otrzymałam nominację na podporucznika /legitymacja wojskowa seria EG, numer 0102228, oficer rezerwy/. W instytucjach wojskowych nie pracowałam.

9. ŻYCIORYS POWOJENNY

Po zakończeniu wojny zorganizowałam Radzyński Hufiec ZHP, byłam hufcową w stopniu podharc mistrzyni aż do "reorganizacji" ZHP pod koniec 1948 roku. Wtedy zrezygnowałam z pracy w harcerstwie. Nie należałam do żadnej partii politycznej.

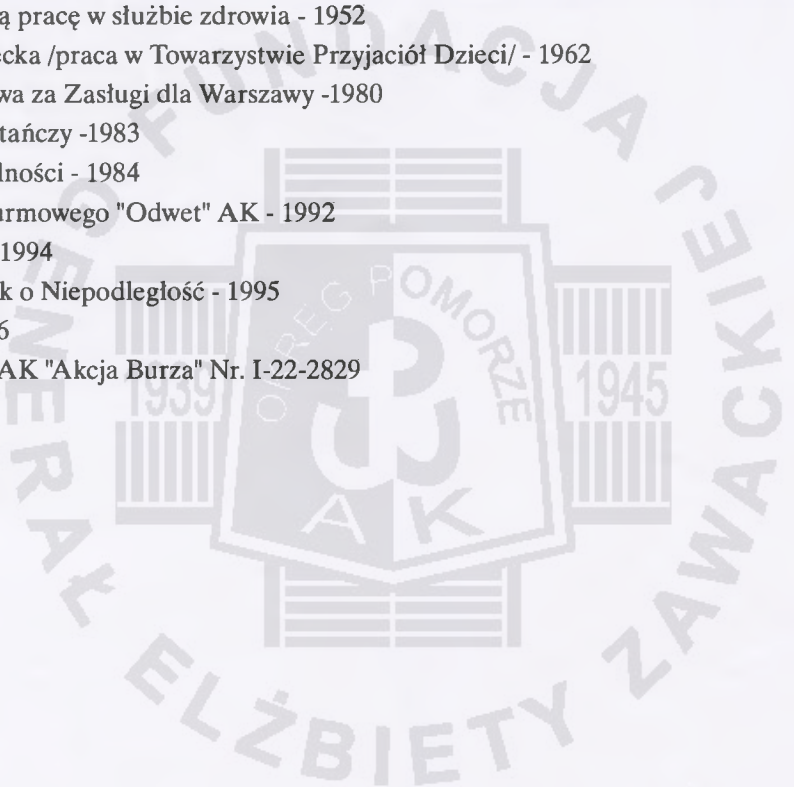
Absolutorium Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Warszawskiego otrzymałam 15 października 1946 r. a dyplom lekarza 5 maja 1948 r. W roku 1947 zawarłam związek małżeński. Mam dwóch synów urodzonych w 1949 i 1953 roku. Od 15 października 1947 r. do 30 sierpnia 1980 r. pracowałam w Szpitalu Zakaźnym w Warszawie przy ul. Wolskiej 37. Przez ostatnie 9 lat jako ordynator oddziału. Specjalizacje: choroby wewnętrzne I^o, i choroby zakaźne II°. Na emeryturę przeszedłam 1 września 1980 r. Od 1 września 1980 r. do 31 grudnia 1991 r. pracowałam na pół etatu w ZOZ dla Szkół Wyższych w Warszawie.

10. DOKUMENTACJA

Żadnych dokumentów z okresu okupacji nie posiadam. Zagięły w wyniku Powstania Warszawskiego. Wzmianka o mojej pracy konspiracyjnej znajduje się w książce p.t. "Drugi Batalion Szturmowy "Odwet" Armii Krajowej" autorstwa Marii Sułkowskiej-Dmochowskiej.

ODZNACZENIA OTRZYMANE PO WOJNIE

1. Odznaczenie za wzorową pracę w służbie zdrowia - 1952
2. Odznaka przyjaciół dziecka /praca w Towarzystwie Przyjaciół Dzieci/ - 1962
3. Złota Odznaka Honorowa za Zasługi dla Warszawy -1980
4. Warszawski Krzyż Powstańczy -1983
5. Medal Zwycięstwa i Wolności - 1984
6. Odznaka Batalionu Szturmowego "Odwet" AK - 1992
7. Krzyż Armii Krajowej - 1994
8. Odznaka Weterana Walk o Niepodległość - 1995
9. Krzyż Partyzancki - 1996
10. Legitymacja żołnierza AK "Akcja Burza" Nr. I-22-2829

IV. Korespondencja:

- list D. Krowp do K. Zgonelskiej, 8. VI. 2001r. Msf. Kopia,
K. 1, s. 1.

15-1

Toruń 8 VI 2001 r.

MEMORIAŁ

General Marii Wittek

Pani Krystyna Zgorzelska

1.dz.2446 WSK 2001

00-180 Warszawa

Szanowna Pani,

Za pośrednictwem pani Izy Kuczyńskiej do naszego Archiwum Wojskowej Służby Kobiet wpłynęła Pani relacja z przebiegu służby wojennej. Została ona dołączona do Pani teczki o numerze inwentarza 565/WSK. Ponieważ nie znalazłam w teczce żadnej korespondencji z Panią rozumiem, że nie została Pani wcześniej powiadomiona o posiadaniu teczki w naszym Archiwum, za co bardzo przepraszam. Przeoczenie to jest wynikiem zmian personalnych w Archiwum, a także częstych zmian przydziałów okręgów, którymi zajmują się poszczególne dokumentalistki.

Dziękuję, że zechciała Pani przekazać do nas swoją relację, stanowi ona cenne uzupełnienie Pani teczki. Wszelkie nowe informacje o kobietach-żołnierzach II wojny światowej są cennym nabytkiem dla Archiwum. W Pani teczce znajduje się zdjęcie śp. Barbary Karpowicz ps. „Bajda”, z krótką informacją, że zginęła w czasie Powstania Warszawskiego. Czy mogłaby Pani udzielić jakiegokolwiek informacji na jej temat? Jeżeli posiada Pani informacje o innych kobietach-żołnierzach to bardzo proszę o przekazanie ich do nas. Zwracam się także do Pani z prośbą o przysłanie swojej fotografii, najlepiej z lat 40-tych, ale może też być współczesna.

Szanowna Pani, przesyłam informacje na temat fundacji i działającego przy niej Memoriału General Marii Wittek. Załączam serdeczne pozdrowienia i mam nadzieję, że zechce Pani z nami współpracować.

Z wyrazami szacunku

Dorota Kromp
mgr Dorota Kromp

Dokumentalistka Archiwum WSK

ul. Piotrkowska 10, 85-001 Toruń, tel. 42 255 10 10, fax 42 255 10 11

ul. Piotrkowska 10, 85-001 Toruń, tel. 42 255 10 10, fax 42 255 10 11

J. 565/WSK

AK
Warsz.
Powst.

JLLUKIEWICZ Krystyna
zam. ZGORZELSKA

ps. "Katarzyna"

IV] Niezriskowe karty informacyjne: 1

Warszawa
AK

Jellukiewicz Krystyna - sowa "Katarzyna"
z domu Zgorzeliska ur. 1921
Kodna Polski Niepodległej II 1942
w "Odwecie" jesień 1943
4 kompania por. "Legoty" R. Jakubowski
w powstaniu punkt szpitalny ul. Prokuratorska
oddział chirurgii u prof. Rutkowski

Mania Sutowa Dwochowska
II Batalion Saturnowy "Odwet"
Armii Krajowej

rok wyd. 1993 str. 252

DRut 2001

ILLUSTRACJE K.

Zakład Produkcyjny w Legnicy
TECZKA DO AKT
SWW 1824-331   ZN-96/1

5 904149 026004

